

Womhaj Bóh!

Czisko 45.
11. nov.

Lětnik 10.
1900.

Szěrbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihičiszczerńi w Budyschinje a šu tam dostač ša šchtwórtlětnu pschedplatu 40 np.

22. njedzela po šwj. Trojicy.

Fil. 1, 3.

„Ša šo džakuju šwojemu Bohu, tak husto, jako na waš spominam, ša wašche towarštwo na tym ewangeliju, wot prěnjeho dnja hač šem.“

Niczo njeje ša šchešcijanow našeho czaša móznische hač towarštwo na tym ewangeliju. Koždželenje we wošadach a domach, hadrowanje a wadženje w šjawnym žiwjenju je ša šchešcijanow jara šle bylo. Měr je wot naš prjecz wšaty a my šo mjes šobu wjazy nješnjemy ani šebi njerošymimy. Koždy hlada na šwój pucž a myšli jenož na to šwoje. Duž je lubošč wotebjerala a njeprawdošč pschibjerala. My mamy Boži ewangelij w njedzelskim předomanju, ale šcho pomha nam to šame, jeli šo nješbu naše domy a wošady psches njo towarštwo, hdžez jena wěra a jena lubošč dušche šahorja a hdžez móžemy woprawdže špěwacz: Dušha i dušhu šjednocžena měr we Bošy pytaju.

Našche domy dyrbja towarštwo na tym ewangeliju byčž. Šow dyrbi šo tón grunt šažozicž, kiž nam wěčnje woštanje, hdžez wščitko druhe šahinje. Šak wjele po-brachuje našchim domam a šwójbam hiščeže k tutemu rjanemu kónzej a tak czežko šo nam to šda, šo tam pschiu-džemy! Šso nam tak czežko šda, šo w kóždym domje wšchitzy huady dželomni šu a wšchitzy jako Boži šwjeczi a lubowani w šhryštužu rostu k polěpschowanjju a pošyl-njowanju we wěrje. Šola šo šo šami natwarimy

k duchownemu templej Božemu a šo w našchich domach šjednocžimy w šnjesej wěrje a lubošči, tutón nadawš nam Bóh tón šnjese nihdy njespusčezzi. Šdnž mamy towarštwo ewangelija jenož w žyrkiwi, w domach paš wo to šame njerodžimy a šuano towarštwo šebiczi-weho wadženja a šwarjenja mamy, dha njebudže nam žyła šwonkowna pobožnosč ničzo pomhačž, wjele bóle šo nad nami profetiške šłowo dopjelni: Wobrocž wote mnje to brěmjo twojich šhěrlušchow, pschetož ja nochzu šlyšhecž tón hlóž twojeho piškjanja. (Amos 5, 23.)

Še najwjetsche wješele ša japoschtoła, hdžž towarštwo na ewangeliju we wošadach abo domach nadešdže. Ša to šo Bohu temu šnjesej w šwojej modlitwje džakowašche a cžinjesche tu proštwu i wješelom. Šbožny tón dom, kiž je šesom šhryšta pschijał! Šam je domjazy woltač šhromadneje modlitwy, ale tež šwjate plomjo modlitwy kóždeho domjazeho a dobroproščenja w cžišchinje. Šam je Bože šłowo w šhromadnej domjazej nutroščzi, ale tež we wutrobach jako wuczba, trošcht, móž w žiwjenju a wu-mrjecžu. Šam je šwjaty Duch a š nim měr a radocz a prawdoščž. Šam je mješšobne šnoschowanje, wutrobne wodawanje, šhromadne pschewinjenje hřeča a wotštronjenje teho, šchož psched Bohom wobštačž njemóže. Šam je šhryštuž šam wobydjenje šcžinił pola tych šwojich. Šdžez tón šnjese bydli, tam njemóža šli duchojo njespokojnosče, šwětneho štaranja a njepopschecza wjazy wostacz. Muž a žona šo pschibližitaj i kóždym dnjom bóle jedny k druhemu, dokelž šhryštuž w kóždej wutrobje bydli; nan a macž

widžitaj w džeczoch Khrystuſowe wobſedženſtvo a wo-
czahujetaj jo ſa teho Knjeſa. Knjeſtvo a czeledž wſtej,
ſo ſtej temu Knjeſej ſamolwitej a ſlužitej ſebi mjeſ ſobu,
kóždy ſ tym darom a ſ tym powolanjom, kotrež je doſtał.
Tak ſčini ſo towaſtvo na ewangeliju Kſheſčizianſkeho
doma róžkny kamjeń. Wone je ſlónzo wobſtajneho ſboža.

Hdžežkuliz je ſapoczatk tajkeho towaſtwa ſčinjeny,
hdžežkuliz ſtej jenož wěra a luboſč wotuczilej, tam budže
Bóh, kiž je tón dobry ſkutk ſapoczal, jón tež dokonjecz.
Hdžež je ewangelij we wutrobach wſchěch domjaznych, nana,
maczerje, džeczi a czeledže měſto namaſal, tam roſče nute-
fowny čłowjek, kiž je po Bojy ſtworjeny, kóždy dženi
wjazy. Tak dolho hač je Jeſuſ ſ knjeſom, je kóždy dženi
kraſniſchi. Dobry ſkutk ſo dokonja wot jeneho lěta
k druhemu a jako plód ewangelija ſmédža we wſchej nuſy
tajke džeczi Božeje huady wuſnuawacz: „Nětk pak woſtanje
wěra, nadžija, luboſč, te tſi; ale ta luboſč je najwjetycha
mjeſ nimi.

Kſheſčano, ſluž Bohu ſwěru
Domach ſ tymi ſwojimi;
Boſhln pſcheſ to ſwoju wěru,
Sahor ſo we luboſči.
Boha Knjeſa wſchědnje ſhwalicz,
Jemu džakny wopor palicz,
To či dawa wjeſele,
Měr, troſcht, móž do wutrobny. (716. 1.)
Samjeń.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

tajke myſle nadeněžech, Bože ſłowo čitajo.

Podawa ſwěrnny čitac „Pomhaj Bóh-a“.

(Potracžowanje.)

1. knihi Mójjajzowc.

16. ſta w.

Hagar porodži Iſmaela.

Č doměrjenjom do Božeho ſlubjenja, Abrahamej dateho, jo
ma ſyn jeho čžela požohnowanje herbowacz, a tola ſajata wot
čželneje njeſčerpilwoſče, dofelž ſo dopjeljenje komdži, poruczi
Sarai — po waſchnju tehdomniſkeho čžaſa — ſwoju džowku
Hagar Abrahamej ſa pſchiložnižu, ſo by džeczo wot njeje porodžene,
ſa Sarajine džeczo plačilo. A hlej, Bóh wěru ſ hrěchom wo-
maſanu njewohanibi; tež na tole ſtowaſchenje ſložuje ſo Bože
žohnowanje, hdyž tež njemóže ſyn Božeho ſlubjenja ſ njeho wu-
thadžecz. Kaž huſto w ſtarym ſwjaſku, tak rěči tež Bóh tudy
je ſkutkom pſhecziwo waſchnju, ſo ſebi muž wjazy dnyli jenu žonu ſa
mandželſtu woſmje, hač runjež tajke waſchnje krutoſče čžowſkeje
wutrobny dla čžepi: lědma je Hagar ſama druga, dha ſpječzuje
ſo pſhecziwo ſwojej knjeni; a ſo by doprědka ſaczuwa, ſo budže
ſa pſchichod wujamknjena, ma wona čžeknyč. Tola Boži jandžel
dowjedže ju wróczo wupowjedajo jej wažne wěſchženja a Iſmael
ſo porodži.

Sarai pak, Abrahamowa mandželſta, kotruž mējachu hižo pſchi
jeje pſchithadže do Kananejſkeho kraja ſa njepłodnu, njeporodži
jemu ničzo, tež niž ſa pſchichodne pjecz lět po tamnym widženju,
hdžež bēſche ſo Abrahamej čželny herba ſlubil. Duž bēſche ſo
wona wſcheje nadžije wſala, ſo mohla hdy hiſchěže ſ maczerju
byč. Ale wona mējeſche Egiptowſku džowku, kotrejež rěčachu
Hagar, to rěka: čžekaza.

A Sarai džejche k Abrahamej: Hlej wſchaf, Knjeſ je drje
tebi ſyna ſlubil, kotruž ma ſ twojeho čžela wuthadžecz, ale wote
mnje wón njeje prajil, ſo budu ja ſynowa macz; mje je, kaž
nětko žyle jažnje ſpóſnajeſch, ſamknył, ſo ja njemóžu porodžicz.
Luby, wſmi ſebi pſchiložnižu, a ja čžu tebi ſama pomozna byč,
lehń ſo k mojej džowzy: hač bych ja móhla, by-li to Knjeſej
ſpodobne bylo, ſo by podjala, ſnadž ſ njeje džeczi doſtač; wo-
čžakomne džeczo njeby po ſnatym waſchnju jeje ale moje džeczo

rěkaſe. Abraham pak, kotruž měl na tajke porucženje wotmolwicz:
Njechajmoj tola Bože huadne wodženje ſamaj pſchekhwatač, ale
čžemoj ſčerpilwoje woczafacz, kaſ wón ſam ſwoju radu ſ namaj
iwjedže! bēſche tež nětko, kaž něhdy pſched pjeczimi lětami, hdžež
čžyſche Božu radu pſchekhwatač, pruhi Božeho roſſwětlenja
ſhubil. Duž poſluhaſche Sarajinemu hložu, mējeſche jeje porucže-
nje ſa ſhmane, hač runjež bēſche woprawdže njeſhmane a bēſche
jenož pēnuje mēnjene.

Bo ſtarym waſchnju bēſche mužej pſchilwolene, ſo ſmē pódla
ſwojej po ſatonju pſchipoſnatej mandželſkeje abo pódla mnohich
mandželſkich hiſchěže pódlaſte mandželſke ſ worſchty ſwojich nje-
wólnikow mēcz, kotrež mjenuje ſerbſka biblija „pſchiložnižu“.
Džeczi ſ tajkich pódlaſkich mandželſtwow (ſ mandželſtwow na lěwu
ruku) doſtachu ſ wjetſcha dary měſto herbſtwa, kotrež doſtachu džeczi
ſ pſchipoſnateho mandželſtwa. W ſapiſach naroda pak ſu ſobu
ſapiſane. Mójjajzowny ſawń njeje poſdžiſcho tele waſchnje ſatajal,
ale kaž tež wſchelake druge, ſchtož je w mandželſkich naležnoſčach
pſhecziwo Božemu rjedže, je krutoſče čžowſkeje wutrobny dla
hiſchěže ſhwilu čžepil. Tak njeje po ſtejnichěžu ſtareho ſatonja
woprawdže hrěſchne, ſo je ſebi Abraham pſchiložnižu wſal a ſo je
jemu Sarai to porucziła, ale hrěch bēſche, ſo čžyſchtaj wonaj
Bože wodženje pſchekhwatač. Tež ſda ſo, ſo je Hagar po
ſwojich duchownych darach, woſebje pak pſcheſ to, ſo je ſwěrnje
wērila to, do čžehož wſchón Abrahamowny dom wērjeſche, wurjadne
ſtejiſchězo mēla pſchi ſwojej knjeni, podobnje kaž Elieſer pſchi
ſwojim knjeſu.

A Sarai, Abrahamowa mandželſta, wſa ſwoju Egiptowſku
džowku, Hagaru, a da ju Abrahamej, ſwojemu mužej, ſa žonu.
To pak ſo ſta, hdyž bēſchtaj džejacz lět w Kananejſkim kraju
bydliłoj. Abraham bēſche nětko 85, Sarai pak 75 lět ſtara.

A wón džejche k Hagaraj a ta woprawdže, kaž bēſche ſebi to
Sarai pſchala, podja. A hdyž wona widžeſche, ſo bēſche podjala,
ſanicžowaſche wona ſwoju knjenju pſched ſwojimaj woczomaj;
pſchetož ſa wulku hańbu mējachu tehdy, hdyž mandželſta džeczi
njemējeſche, hdžež pak bēſche mnohe džeczi, dha mējachu to ſa
čžejč a ſa wopwaſmo Božeje huady.

Duž džejche Sarai k Abrahamej žyle po waſchnju wſchědnego
hrěſchneho čžowjeka, kotruž trječeny wot ſčěhſkow ſwojeho ſa-
bludženja njemortota pſhecziwo ſebi a pſhecziwo ſwojemu hrěchaj,
ale žada wot druhich ſamolwjenje ſa to: Ty mi ſchidwu čžiniſch;
ſchidwu čžiniſch; ſchidwu, kotruž mam čžerpjecz, njech tebe po-
trjechi. Ja ſym moju džowku k tebi položiła a tak haſle ſ njeje
něſchto ſčiniła; wſchako njeje do teho ničzo byla ſhiba njewólniža
po wſchěm jeje čžele nam ſluſchaza. A nětk widžiwſchi, ſo je
podjala, ſanicžuje mje pſched ſwojimaj woczomaj; niž jenož, ſo ſo
wona ſe ſwojej ſhrobloſčju pſhecziwo mi poſbēhuje, ale tež ty
mje ponižujeſch, dofelž tajkemu ſhroblemu holčziſku wſchu wolu
dawaſch. Knjeſ njech ſudži mjeſe mnu a mjeſe tobu a njech mi
dopomha k mojemu pravu, hdyž ty ſo ſ tym njeſaběraſch.

Se ſpēichnym, njeſčerolowym pomyſlenjom winuje Abrahamu,
dofelž wón Hagaru njechjoſta.

Abraham pak, kotremuž tajke porokowazy a njejažlužene ſłowa
pokoj w duſchi njemóža kaſnyč, džejche k Sarai: Hlej, twoja džowka
je kaž priedy tak tež hiſchěže džejča w twojej ruzy; ſym-li ju
tež ſa pſchiložnižu wſal, dha jej tola njeſhym ſ tym prawo podał,
ſo njetrjebala wjazy tebi poſluhač; čiń ſ naju, ſchtož ſo či
derje ſpodoba, ty maſch ſama dobre prawo, ſo ſarunanje doſtanjeſch
ſa wſchu ſchidwu, kotraž je ſo tebi pſcheſ nju doſtala; trjeba
njeje, ſo bych tebi pomhač měl jako tajkej, kotraž je ſama bjeſe
wſcheje pomozny a brónje.

Hdyž ju nětk Sarai čžyſche ponižicz pſcheſ nětajkežkuli ponižo-
wanje, traſch čžyſche jej krute dželo napoložicz, ſo by tak čžucz
mēla, ſo njeje knjeni, ale ſlužobna — dha čžekny wona wot njeje
do Egiptowſkeje, do ſwojeho wótzneho kraja.

Wona drje mēnjekche, ſo Abraham po nju pſchidže džejčza
dla, kotrež wona pod wutrobu njeſe, a ſo ju ſ čžejčju dowjedže
do ſwojeho doma.

Tak mataj Sarai a Abraham měſto dopjelnenja ſwojich
pſhecžow jenož ſtaroſče a hněw a kaž ſo ſda, ſtaj tež ſlužobnu
džowku pódla hiſchěže ſhubiłoj ſ tym, ſchtož bēſchtaj ſamaj wu-
myſliłoj. Tajke bēchu jeju žně!

Benje njeporodži ſo ničzo ſhmane, hdyž čžejch po čželnej
radže, hdyž tež ſ dobrym wotpohladanjom, Knjeſowe pucže wu-
dokonjecz.

(Potracžowanje.)

Dowěrjenje na Boha a sczerpliwosć.

Hebr. 12, 6. Psalm 37, 55.

Głóŕ: Shtóž Bohu wjetichnemu ſo poda.

Czim lubſche džěcžo, hórſchi pruczit,
Tak rjeknje Boža pſchifainja,
Kſchiž wjedže naſ na tajki puczit
Hdžež roſće króna czerńjowa,
Bóh ſchwika tych, kiž lubuje,
Sly njeſranjennj woſtanje.

Tón kſchiž je Bože pruhowanje,
Kaž ſkoto ſwojich wuſchtrěje.
Pſches hańbu dowjedže naſ k ſhwalbje,
Pſches row naſch puczit k njebju dže,
Hdyž byly czeſke padaja,
Bóh ma w nich morjo wjeſela.

To lube džěcžo w czerpjenju
Najbliže dyrbi k Bohu bycž,
Tom budže czeſa k polóženju,
Hdyž chze wón Božu hnadu męcž,
Shtóž bjeſ hnady chze k njebju hieč
Tón dyrbi k heli pſchitupicž.

Bóh ſ lěwizu naſ huſto khoſta,
Paſ ſ prawizu naſ woſojcha,
Hdyž k picžu ſiſale ſo doſta,
Nam ſkónčnje ſkódkoſeč podawa,
Hacž runje kſchiž nam czeſa je,
Wón lóhku nam ju ſežinicž chze.

Tón zly ſwět męcž njecham ſa to,
Hacž bjeſ czerpjenja, kſchiža bycž,
Duž chzu ſo pſchihotowacž na to,
Chzu Bože džěcžo mjeno męcž.
Bóh ſo mnu derje myſlił je,
Hdyž ſwoje džěcžo khoſtal je.

G. Helaf.

Wjeſna wójſta khrónika ſ lěta 1870.

(Potracžowanje.)

Wumozjenje.

Nětko pomalu wocžichuje Hrimanje kanonow ſo do wječornych ſtron ſdaluje. My wodnychjemj w ſwojej czmowej, mokrej hlubinje. Hiſheče jedyn wutił — hiſheče junkrócž ſahrima jena mitrailleusa, hiſheče jenotliwe praſkanie tšělbow . . . wocžichuje. Nadobo ſlyſchimj mózne mužaze hłohy, ſylne buchanje ſ tšělbami wo durje . . . „Hura! Dobnye! Won! won! Nēmzy tu ſu!“ To běſche najčežjicha hodžina mojego žiwjenja. Shtó dyrbi najprěniſchi k naſchim njeſcheczelam wuſtupicž? Sa dyrbju hieč. Woſmu moje najmjeiſche džěcžo na ruku a du ſ pinzy. Hrabinka dže ſa mnu. Běch blědy kaž ježena. Pſchede mnu ſteji mlody němſki wyſch, wobdaty wot liečby němſkich wojakow. To běſche wizefeldwebl Gaddun, kiž dyrbjeſche wino pytačž. Jeho drajta běſche krawa, roſtorhana, maſana; ſaſakty jako tigr ſtaji mi wón piſtoliju na wutrobno a woła: „S tuteho doma je ſo na naſ tšělaſo!“ Sa mējach dobre ſwědomje a rjeknych ponižnje: „Sa dawam Wam ſwoje czeſne ſłowo, ſo ſo ſ tuteho doma njeje tšělaſo!“ „Shtó dha wy ſeže?“ „Sa ſym ſarač tuteje woſady a tuta knjeni je hrabinka ſ Dürkheim.“ „Wſcho derje, ale dyrbju Waſ na ſhwilu ſajecž, potom chzemy dale hladacž. Nób, knjeni hrabinka, wy widžicže, kaſ je ſo mi w tutej bitwje ſeſchlo, dajče mi krute kholowy a něotre bleſche wina ſa mojih muži.“ — Wón doſta hnydom, ſchtož běſche ſebi žadał. Hdyž běſche ſo je ſwojimi mužemi někaſ poſylnil a ſwoje kholowy doſtał, wotewri wón wrota a da nam hieč. Džakowni khwatachmy won. Ale na dworje, na dróſy! Nicžo, hacž njebjo a wojazy! Tón krócž jenož, jenož němſzy, a ſrjedža mjeſ nimi generalſtab. Kaſ my je ſpodžiwanjom na nich hladachmy! Stary wyſch (general Hartman) džěſche k nam pſcheczelnje: „Džicže jenož ſmėrom domoj! My Wam njebudžemy nicžo cžinicž, pſchetož my ſ Wami njeuojujemy, ale ſ Waſchim kžězorom!“ Sdychujo džěchmy domoj. Běſche to na pol ſcheſcizich. Běda, kajka běſche naſcha wjeſ! Wupuſcženje a žaloſeč, wſchitke tšěchi roſtorhane, wofna roſtšělane, dvě kžězi

w roſpadankach. Tam a ſem ſo hiſheče pali. Wſchudžom roſtorhane woſy, morwe konje, krawe cžěla! Tu widžijich, ſo ſu ſo hiſheče wo wſy bili. A na tole wſchitko ſwěcžeſche wječorne ſkónčžo tak blěde, tak ſrudnje, kaž to hiſheče widžal njeběch! Hdy bych jenož pſches tutech wojakow móhł. Njemóžeſch ani do přědka, ani do ſady wjazy! Pſchezo nowe regimenty pſchicžahuja. Wſchitko ſo ſ wojakami njeſwi. Woni nimo cžahnu, kaž ſchnóra bjeſ kónza, pſchezo hura, ſława, wiktoria wołajo. Mjeſ tym pſchiběhnje wuczeč bjeſ dncha a tſchepotajo: „Naſcha zyrkej ſo pali!“ Sawěſče, ſwjercha pod tšěchu ſo pali. „Wſchehomóžny Božo, je dha to móžno? Zyrkej ſo pali, a je horjeta na wſchitkich kobjach a deleka we wſchitkich futach napjelnjena ſ ranjenymi wojakami! O, pomhajče nam zyrkej haſhecž, ſ něotrymi khanami wodny móžemy ju ſdžeržecž.“ — Sa khwatam k generalej: „Pomhajče nam nam naſchu zyrkej ſdžeržecž!“ Wón wotmolwi pſcheczelnje: „To njeje móžno, my dyrbimy ſa njeſcheczelom. Dajče ju w božemje palicž, my ju ſaſo natwarimj!“ Shtó ſapocžecž? Nimamy wodny, nimamy pomožny, naſch rjany Boži dom dyrbi ſo wotpalicž. Knježe Božo, kaſ džiwne ſu tvoje pucže! — Skónčnje dónđež, tſchepotajo na wſchitkich ſtawach, na ſaru. Tam namaſach wſchitkich domjaznych ſhromadžnych, žadyn njepo-brachowawe, tež cži ſtari niž. Džakowano Bohu!

Naſajtra rano pſchidže fruty wojak ke mni, kiž běſche mi ſwoju piſtoliju na wutrobno ſtajił a mje na krótti cžap ſajał. Wón rjekny: „Njewimicže mi to ſa ſto, knjeſ ſararjo, wčera běch ſakuſany wojak, dženzja ſym ſaſo ſcheſcžijanſki cžłowjet.“ Tež k knjeni hrabiny je ſchol a jej wſchitko wotpoſył a ſo jej hiſheče junkrócž ſa krute kholowy podžakował. — Shtó ſo tola w žiwjenju wſchitko njeſtawa! Něſchto lět poſdžijicho běch raſ we Weiſenburgu na torhoſheču, dyrbju dolho na cžah cžakacž, a kłodžu dolho pola cžakańje tam a ſem. Tam kłodži tež mały, kruty mužik, na wutrobnje jemu želeſny kſchizit wiſa; kłodži tam a ſem ſetkamoj ſo 10 abo 12 krócž — pohladnjemoj na ſo — woblicžo ſda ſo mi ſnate . . . Sa ſebi myſlu: To wón je. — Wón ſebi myſli: Sa to ſym. A tola njecha ničto ſapocžecž . . . Skónčnje k njemu pſchitupju. „Njeſeče Wy tón wyſch, kiž je je mje w lěče 1870 ſajał?“ — A njeſeče Wy ſarač ſ Tröſchweilera?“ — „Haj, tón ſym.“ — „Haj, tón ſym.“ — Cžitač móže ſebi myſlicž, kaſ běchmoj wobaj pſchekhwatanaj, a kaſ rucže běſche ſo tola cžap minył.

Kaſ je ſo w bitwje naſchim wjeſnjanam ſeſchlo.

Shtóž njeběſche do horow cžeknył, tón běſche do pinzy ſalěſt a ſo je ſwojimi tam ſhował, a je runje taſ ſdychował, kaž my. Stary Hochhöfer žaloſečeſche pſchi kždym praſtoče: „Nětko je wſchitko ſuicžene.“ Jeho žona ſwarjeſche: „Njebudž tajki nora!“ Jurjowa žona wołajeſche na ſwojeho mužja: „Jurjo, modl ſo! Jurjo, modl ſo!“ Wón, jako ſtary wojak, wotmolwi pſchezo: „Dži mi, ty ſy ſtara kſekawa, baba!“ Taſ ſo wadžachu hodžiny dolho. Jako paſ ſo wojowanje a hrimanje pſchezo bóle bližeſche, buchju tež najtwjerdeſche wutrobny mjehke, a moja macž bu jich měſchnik, a modleſche ſo ſa nich wſchitkich a ſe wſchitkimi, a to taſ dolho, hacž praſkotanje a tšělenje trajeſche a hacž franzoſſy wojazy po zylej ſmuſy wołachu: „Sauve, qui peut! Pardon! Pardon!“ (Wukhowaj ſo, ſchtož ſamóže!) Nēmzy paſ ſ jadrimym „hura“ do wſy nuts cžehnjechu, potom wulěſechu naſchi wjeſnjenje žaloſečo ſe ſwoiich pinzow a khowantow. Nětko po tajtej nuſy je nam ſměſchne, kaſ je ſo wſchelakim ſeſchlo. Žilipowa běſche na poro-dženju a chznyeſche ſ mozu do ſuda ſalěſeč, ſo by tam hacž do kónza bitwy woſtała. Wlyntez Pětr ſalěſy do muſoweho kaſheča a wołajeſche na ſwoju žonu pſchezo: „Wſchitryj mje! Wſchitryj mje!“ Wona paſ wołajeſche: „Wuſheč mje nuts, hdže dha dyrbju ja hewaf woſtačž?“ Wojnač Krawz ſalěſy do wuhjenja, a woſta tam zly dolhi džen wiſajo. W Grohmuſež pinzy khowaſche ſo na 62 duſchow. K tutym pſchiběža wokoło 3 hodžin ſ raſom franzoſſki wojak, Toni ſ Tröſchweilera, a pytaſche khowantku. Woni ſo na njeho hórſchachu: „Toni, Toni, my ſym wſchitzy ſhubjeni, hdyž tebe tudy pola naſ namaſaju, bēž dale!“ a wuſtorcžichu jeho ſ pinzy. Toni paſ běſche tam ſnaty; wón ſalěſy do drugeje maleje pinzy, hdžež winowe ſudy ležachu, a lehny ſo zyle ſady tutech ſudow, ſo jeho ničto namaſacž njemóžeſche. Tam hiſheče ležeſche, jako Bruſzy a Bajerſzy wojazy pinzu roſlamachu a wino ſe ſudow ſ rėfami bēžeſche. Woni jeho njewidžachu, hewaf wěſeče žaneje hodžiny wjazy njeby živy woſtał. Byly dwór a wſchitke ſtwy bēchu polne Bajerſkich, jenož w jenej iſtwje ſedžeſche na 40 wjeſ-

njanow hromadže. A tutym pschilěny Toni wokolo polnozy. Žony ho na njeho dachu. Storhachu jemu jeho wojeŕsku draŕtu i cžěla a tŕknychu jeho do burŕkeho woblecženja, wotrěŕachu jemu jeho brodu, a tak jeho ŕadny Prufak njeŕpōŕna. Toni woŕta doma a njetrjebaŕŕe nihdže w nēmŕŕich jaŕtwach bērnny abo kŕŕaly kaŕ jēŕŕ.

(Potracžowanje.)

Pojimai ŕwōj jaŕŕ.

Sirach 5, 12—16. Pŕŕiŕŕ. Salom. 26, 23.

Schtōž jaŕŕ ŕdzerži na wuŕdži,
Ze ŕprawny cžlowjet na ŕwēczi,
Kŕž knježi pschezo na ŕebi,
Temu ho tōždy dowēri.

Schtōž jaŕŕ wobarnuje ŕej,
Ssej ludži cžini k pschecželej,
Slych hidženja a ŕawiŕŕ wŕcha
Som' ženje ŕchtodžecž njemōža.

Kaŕ wŕŕelle rēcže njekŕmane
Pŕŕes jaŕŕ džeja i wutrobny,
Kŕž twojim bliŕŕŕom' ŕeŕhtodža,
Soh' pschijeŕu do hubjeŕŕŕwa.

Ach, jaŕŕka jēd ŕmjertny je,
Kŕž k paradisej wjedže cže,
Hdžež had je ŕly a kuŕŕaty,
D, wopomŕŕe to i wutrobny!

Haj, maŕa ŕŕŕecžka jažehli,
Hdyž mudroŕŕ njewobara ji,
A wutroba to žōrto je,
Hdžež wjele ŕlowow pŕŕes rt dže.

Duž wutrobu na kēdžbu wŕmi,
So jaŕŕ tebi njeŕchtodži,
Kaž had, kŕž cžini bolosče,
Hdyž ludži ŕmjertnje ŕuŕŕal je.

E. Helaf.

Wŕŕelate i bliŕka a i dalota.

S Budyŕŕŕinka. Njenadžite wjeŕele doŕta ho naŕŕemu lubemu Božemu domej kermuŕŕny ŕwjedžen. Ssobotu do kermuŕŕe doŕta knjeŕ ŕaraŕ i pōŕtom pschŕpōŕŕlany krasny teppich wot njeŕnateho i tym poŕtajeŕjom, ŕo by i nim naŕŕ woŕtaŕ pschil. Kermuŕŕu ŕpomni ho we wutrobnej džaŕownoŕŕi na njeŕnateho daricžela, kotremuž wŕŕaŕ ho njemōžemy i ruku džaŕowacž, dofelž jeho mjeno njeŕnajemy, kotremuž paŕ naŕŕ najnutrniŕŕi džaŕ ŕa jeho luboŕŕŕ ŕluŕŕa, kotruž je naŕŕemu Božemu domej a naŕŕej woŕadže wopofaŕaŕ po ŕlowje: „Wly lubujemy wobhdlenje twojeho doma a to mēŕtno, hdžež twoja cžeŕŕ bydli.“

— 14. novembra ho kŕžōŕŕŕwōwny ŕejm w Barlinje ŕhromadži. Wōn ŕmēje ŕaŕo wažne wuradžowanja.

— Hdyž po Wužakowŕŕej drōŕy do Budyŕŕŕina pschŕŕndžemy, wuhladamy nahladne twarjenje, kotrež ho w bliŕŕoŕŕi kopornŕka twari. Hdyž na tole twarjenje pohladamy, naŕ wutroba boli, ŕo dŕŕbi ho w naŕŕim wōtžnym kraju pschezo wjažy jaŕtwow twaricž. To je ŕrudne ŕnamjo naŕŕeho cžaŕa.

— Po doŕhim wuradžowanju nētto tola ŕkōncžnje k temu dōndže, ŕo ho Duchorŕka žyrŕej w Budyŕŕŕinje pschetwari a wobnowi. Wona budže pječža ŕama wojeŕŕka žyrŕej.

— Wuŕka ŕwētowa wuŕtajeŕza w Parŕŕu ho k ŕwojemu kōnzej pschŕblŕžuje. W cžaŕu wuŕtajeŕžy bēŕŕe džiwny mēŕ w Franžowŕŕej a Franžowŕŕojo ho tež pschecžŕwo nam na pschŕŕŕtojne waŕŕnje ŕadžeržachu, ŕo mōžachmy i nimi w pschesjenoŕŕi tež w Chinje poŕtupowacž. Ženož ŕo tale pschesjenoŕŕ njeje jenož po ŕdacžu ŕa cžaŕ wuŕtajeŕžy byŕa a ŕo nētto njemērnny franžowŕŕi lud dŕuhe woblicžo njepoŕaŕa.

— Wōlbnŕi mužōjo k wōlbje prāŕŕidenty ŕu ho w ŕjednocženych Amerŕkanŕŕich ŕtatach wuŕwolili. Dotalny prāŕŕident ho i nowa wuŕwoli.

Nēŕi žiwjenja,

i nēŕotrych woŕŕebnych ŕŕŕuchow ŕwjaŕteho piŕma wuwjedžene.

Hom. 8, 14.

ŕotrychž tōn Duch Boži wodži, cži ŕu Bože džēczi.

Wōže dha ŕŕto ŕjawniŕŕe byčž? Ža proŕŕu cže, luba duŕŕa, kiž ty nēhdže tutu papjerku do ruki dōŕtanjeŕŕ; dha dži i dobom do ho a praŕŕej ho ŕam pschi ŕebi, kaŕŕi duch tebe wodži. Ty mōžeŕŕ ŕebi lohžy myŕŕicž, kaŕ wjele je na taŕŕim praŕŕenju ležane, dofelž jenož cži Bože džēczi ŕu, kotrychž jeho duch wodži. Dha ŕnadž ŕu cži, kotrychž teho ŕwēta duch wodži, ŕwētne džēczi. Čžitaj wŕŕaŕ 1. Žana 3, 10. tam ŕteja dwoje džēczi. Ty budžeŕŕ ŕam lohžy pōŕnacž mōž, hacž ty Božeho Ducha maŕŕ abo niž. Wopomŕŕ jenož jedyn jenicžki tydžen, haj, jenož jedyn jenicžki džen, na cžož ŕebi ty najwjažy myŕŕiŕŕ, i kim ty najwjažy wobŕhadžeŕŕ, dha ho hnydom poŕaže. Maŕŕ ty to žŕwe ŕwēdcženje teho Ducha we wutrobje, dha cži na žylm ŕwēcže ničžo woŕŕebniŕŕe njebudže. Ty budžeŕŕ ŕtajnje, kaž psched Bohom, w ŕhryŕtuŕu ŕhodžicž, i nim rēcžecž a wobŕhadžecž, haj, twoje cžinjenje a woŕtajeŕje, myŕŕenje a rēcženje budže jenož wot jeho nucženja wjedžene. Hdyž ty hodžiny, dny a tydženje taŕ pschecžinič mōžeŕŕ, ŕo na twojeho ŕbōžniŕa njeŕpominaŕŕ abo i nim njerēcžŕŕŕ: abo, hdyž ŕebi myŕŕiŕŕ, ŕo je i tym wucžinjenje, hdyž wēŕty cžaŕ k temu bjerjeŕŕ, kiž ho modliŕŕ, bibliju čžitaŕŕ, nēhdže ŕhērluŕŕ wuŕpēwaŕŕ, abo na prēdowanje poŕŕluhaŕŕ, a tōn ŕbŕŕŕny cžaŕ na dŕuhe wēžy naŕožujeŕŕ, dha ty ho wēŕŕe ŕjebaŕŕ a twoja Boža ŕlužba je knicžomna. Schtō mōže ho pschēžy modlicž? my wŕŕaŕ dŕŕbimy tež džēlacž. Luba duŕŕa! runje w tym ho ty myŕŕiŕŕ, hdyž ŕebi wot nucženja teho ducha taŕte myŕŕe cžiniŕŕ a jo jenož na wēŕte cžaŕny poŕtajeŕŕ. To budž pschēŕwēdcžemy, ŕo ty teho ŕnjeŕa dla džēlacž, myŕŕicž, rēcžecž a cžinič dŕŕbiŕŕ. Wŕŕhitko, ŕŕtož ty w twojim powoŕlanju, ŕŕtancže a ŕwontownym wobēndženju cžinič maŕŕ, ŕtawa ho psches Božeho Ducha a wŕhitko, k cžemuž ty niž wot Božeho Ducha, ale wot twojeje natury, myŕŕlow a požadanja abo wot ŕwētneho ducha nucženy budžeŕŕ, je hrēch. Woŕtajiŕŕ ho nētŕ teho dla nēcžeho, dofelž je hrēch, dofelž ho kŕoŕtanja bojiŕŕ, dofelž ho psched ludžimi haŕnbujeŕŕ. Čžeho dla? Ža wŕŕaŕ jo nječžinju. Derje! Derje, ale ty by jo rad cžiniŕ. Tym duŕŕam paŕ, kotrež tōn Duch Boži wodži, by žel byŕo, hdy bychu nēŕŕto njeprawe i možu cžinič dŕŕbjale. Hrēch cžinič je jim k nje-wutracžu, haj, njemōžno, 1. Žana 3. pschecžŕwo temu je jich lōŕŕt, jich žyla myŕŕ, po Božej woli cžinič a žŕwe byčž. To je jich wŕŕhēdne nawucženje, to je jich ŕbōžnoŕŕ. Tudy njepotrjeba žaneho ŕakonja, žaneho kŕoŕtanja, žaneho ŕaplacženja, pschetōž psches teho Ducha wožiwjeny byčž, je ŕaplacženja doŕŕ. Seli ŕo cže tōn Duch wjedže, dha njeŕŕny wjažy pod ŕakonjom.

ŕruŕŕi a truži.

Schtōž wŕŕo, ŕŕtož ŕlŕŕŕi, njemēri,
A wŕŕo, ŕŕtož wē, njepowjedži,
Schtōž wŕŕo, ŕŕtož mōže, nječžini,
Tōn ŕda ho mi najmudriŕŕi.

* * *

Kōždy džen kermuŕŕa
Ze wēŕta khorocž a woŕtuda!
Slē, hubjenje je na ŕwēczi,
Hdyž roŕum knjeŕŕtwo ŕhubi,
Hdyž pjaŕŕ a brōŕ wŕŕo wobknježi
A kōždy ŕwōj rōžk trubi!

Nēŕŕto i roŕpomnanju.

Wōh je mōj wotŕŕknjeny kōnž, ŕhryŕtuŕ mōj pučž, ŕwjaŕny Duch mōj wodžet.

* * *

Žadyn hrēŕŕniŕ njeje, psched kotrehož dŕŕjemi ŕeŕuŕ njeŕteji.

Sudancžko.

Sŕto tajny, ŕej myŕŕerjo njedachu džecž, a hdyž ho paŕ do-myŕŕla, cže ho jim ŕmjecž.

[wŕŕuwōnčž]